

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Kateřiny Horákové a soudkyň JUDr. Lenky Grollové a JUDr. Milady Uhlířové ve věci

navrhovatelky: [osobní údaje navrhovatelky]

bytem [adresa], [PSČ] [obec a číslo]

zastoupená advokátem Mgr. [jméno] [příjmení]

sídlem [adresa], [PSČ] [obec a číslo]

za účasti: BudgetBakers s. r. o., IČO 028 82 957

sídlem Radlická 180/50, Smíchov, 150 00 Praha 5

zastoupená advokátkou Mgr. [jméno] [příjmenířešitele]

sídlem [adresa]

o návrhu na zápis změn do obchodního rejstříku, k odvolání navrhovatelky proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. listopadu 2024, č. j. C 224352/RD159/MSPH, Fj 398130/2024/MSPH,

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně se mění tak, že se návrh na zápis změn došlý soudu prvního stupně dne 25. října 2024 pod Fj 398130/2024/MSPH, zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným usnesením výrokem I. rozhodl tak, že,, V obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze v oddílu C, vložce číslo 224352

se vymazává

Společníci

Společník

[jméno] [jméno] [příjmení], dat. [datum narození], [rodné číslo]

[ulice a číslo], [část obce], [PSČ] [obec a číslo]

Podíl

Vklad: 70 Kč

Splaceno: 100%

Obchodní podíl: 70/26771

Druh podílu: 70 kusů Podílů druhu 1 ve smyslu čl. 7 .2.1 společenské smlouvy, označených č. 15.279 - 15.348

se zapisuje

Společníci

Společník

[jméno] [jméno] [příjmení], dat. [datum narození], [rodné číslo]
[ulice a číslo], [část obce], [PSČ] [obec a číslo]

Podíl

Vklad: 35 Kč

Splaceno: 100%

Obchodní podíl: 35/26771

Druh podílu: 35 kusů Podílu druhu 1 ve smyslu čl. 7 2. 1. společenské smlouvy, označených 15.279-15.313

Společník

JUDr. [jméno] [příjmení], dat. [datum narození], [rodné číslo]
[adresa], [PSČ] [obec a číslo]

Podíl

Vklad: 35 Kč

Splaceno: 100%

Obchodní podíl: 35/26771

Druh podílu: 35 kusů Podílu druhu 1 ve smyslu čl. 7 2. 1. společenské smlouvy, označených 15.314-15.348

Den zápisu změny: Dnem nabytí právní moci“.

Výrokem II. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

2. V odůvodnění usnesení soud prvního stupně konstatoval, že se navrhovatelka návrhem doručeným soudu dne 25. října 2024 vedeným pod Fj 398130/2024/MSPH domáhala zápisu změny u společnosti BudgetBakers s. r. o. (dále jen, „společnost“), konkrétně zápisu její osoby na pozici společníka společnosti. K návrhu přiložila plnou moc navrhovatelky pro právního zástupce, průvodní dopis o navrhované změně, usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27. března 2023, č. j. 7 C 177/2021-457, kopii usnesení Městského soudu v Praze č. j. C 224352/RD127/MSPH, Fj 407748/2023/MSPH, a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. září 2024, sp. zn. 7 Cmo 80/2024.

3. Soud prvního stupně z usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27. března 2023, č. j. 7 C 177/2021-457, které nabylo právní moci dne 29. března 2023, zjistil, že do výlučného vlastnictví navrhovatelky se (mimo jiné) přikazuje obchodní podíl o velikosti 35/19455 na společnosti a panu [jméno] [jméno] [příjmení], taktéž ze společného jmění manželů, se do výlučného vlastnictví přikazuje obchodní podíl na společnosti o velikosti 35/19455. Jelikož k návrhu byly doloženy listiny, z nichž vyplývají k zápisu do rejstříku navržené změny, soud prvního stupně, poté co shledal aktivní věcnou legitimaci navrhovatelky, návrhu vyhověl, požadované skutečnosti do obchodního rejstříku zapsal a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

4. Proti usnesení soudu prvního stupně podala společnost odvolání, navrhuje, aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že se návrh na zápis změn do obchodního rejstříku odmítá, in eventum zamítá a přiznal jí náhradu nákladů řízení.

5. Odvolatelka zejména namítá, že se navrhovatelka nikdy nestala společníkem společnosti. Proto se domnívá, že navrhovatelka nebyla aktivně legitimována k podání návrhu. Navrhovatelka rovněž

nedoložila listiny, jimiž měly být zapisované údaje doloženy, neboť z listin předložených navrhovatelkou nevyplývá, že došlo k řádnému nabytí jejího členství ve společnosti.

6. Odvolatelka dále uvedla, že podíl manžela navrhovatelky, tj. podíl ve společnosti o velikosti 70/26771, druh podílu: 70 kusů Podílů druhu 1 ve smyslu čl. 7. 2. 1 společenské smlouvy, označených č. 15.279 - 15. 348, jemuž v souhrnu odpovídá plně splacený vklad do základního kapitálu společnosti ve výši 70 Kč, byl součástí společného jmění manželů. Zdůraznila, že je nutno odlišovat právní postavení společníka manžela, jenž se stal společníkem obchodní společnosti, od právního postavení druhého manžela, který se společníkem nestal. Do společného jmění manželů může přijít toliko majetková složka obchodního podílu. K tomu odkázala na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. července 2004, sp. zn. 22 Cdo 700/2004.

7. K vypořádání společného jmění manželů došlo formou schválení smíru. Dotčený podíl měl být přikázán do výlučného vlastnictví navrhovatelky. To však bez dalšího neznamená, že se navrhovatelka stala společníkem společnosti. Způsoby nabývání obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným jsou taxativně dány zákonem, přičemž vypořádání společného jmění manželů mezi tyto způsoby nepatří. Domnívá se, že obchodní podíl může být v rámci řízení o vypořádání společného jmění účastníků řízení přikázán pouze tomu z manželů, který je společníkem společnosti s ručením omezeným. K zániku účasti společníka tudíž nemůže dojít na základě rozhodnutí soudu v rámci řízení o vypořádání společného jmění manželů. K tomu odkázala na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. května 2017, sp. zn. 22 Cdo 3192/2015. K povaze soudního smíru uvedla, že v případě smíru schváleného mezi manžely, by tedy bylo možné dovodit, že mezi nimi uzavřený smír – do té míry, do které se týká dotčeného podílu – představuje smlouvu o převodu podílu. Převod podílů ve společnosti je nicméně podmíněn a dle čl. 9 3. společenské smlouvy je společník oprávněn převést své podíly pouze s předchozím souhlasem valné hromady společnosti. Důsledkem neudělení souhlasu s převodem podílů v rozporu se společenskou smlouvou je pak ve smyslu § 208 odst. 2 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), neúčinnost smlouvy o převodu podílu, potažmo neúčinnost samotného převodu podílu. Jelikož udělení souhlasu s převodem dotčeného podílu nebylo valnou hromadou schváleno, nemohla navrhovatelka dotčený podíl řádně nabýt a stát se společníkem společnosti. Účast ve společnosti s ručením omezeným není možné nabýt přikázáním v rámci soudního vypořádání společného jmění manželů tomu z manželů, který za trvání manželství nebyl společníkem. Odvolatelka rovněž namítá, že rejstříkový soud požadované údaje do obchodního rejstříku opakovaně nesprávně zapsal. Svou argumentaci podrobně rozvádí.

8. Dle odvolatelky je zřejmé, že navrhovatelka není společníkem společnosti. Proto navrhovatelka nebyla aktivně legitimována k podání návrhu ve smyslu § 11 odst. 3 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěrenských fondů (dále jen, „z. v. r.“) jakožto osoba mající na podání návrhu právní zájem. Rejstříkový soud tak měl návrh navrhovatelky odmítnout ve smyslu § 86 písm. a) z. v. r. I v případě, že by navrhovatelka měla právní zájem na podání návrhu, měl být návrh odmítnut z důvodu § 86 písm. c) z. v. r., neboť k němu nebyl doložen souhlas valné hromady s převodem dotčeného podílu. Nakonec i v situaci, kdy by rejstříkový soud dospěl k závěru, že návrh neměl být odmítnut ve smyslu § 86 z. v. r., měl se ve smyslu § 90 z. v. r. zabývat tím, zda z listin připojených k návrhu vyplývají navrhované skutečnosti.

9. Závěrem uvedla, že opakovaný přístup rejstříkového soudu k návrhům navrhovatelky zasahuje nepřiměřeně do práv ostatních společníků společnosti, narušuje právní jistotu a stabilitu v rámci společnosti, což vede k neodůvodněným finančním nákladům v souvislosti s právním zastoupením, které společnost musí opakovaně vynakládat. Společnost není místem pro vyřizování osobních a majetkových sporů jednotlivých společníků na úkor ostatních společníků a společnosti.

10. Navrhovatelka považuje podané odvolání za nedůvodné. Navrhla, aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně jako věcně správné potvrdil a priznal jí náhradu nákladů řízení. Má za to, že

je aktivně legitimována k podání předmětného návrhu, neboť je osobou mající právní zájem na zápisu změn v obchodním rejstříku. Společnost (ani jiná oprávněná osoba) předmětný návrh nepodala a trvající nesoulad dlouhodobě neřeší. Titulem pro požadovaný zápis změn je pravomocné a vykonatelné soudní rozhodnutí (usnesení o schválení smíru), nikoli hmotněprávní dohoda. Usnesením o schválení smíru nedošlo k „převodu“ vlastnického práva a rozhodnutí soudu ani nepředcházelo uzavření smlouvy o převodu podílu. Nemůže se proto uplatnit argumentace uvedená v odvolání o absenci souhlasu valné hromady s převodem obchodního podílu. Navrhovatelka je výlučným vlastníkem předmětného podílu.

11. Od právní moci usnesení o schválení smíru, tj. ode dne 29. března 2023, není zápis v obchodním rejstříku v souladu se skutečností. Navrhovatelka tak nemůže realizovat svá práva. Výrok usnesení o schválení smíru dokazuje výlučné vlastnictví navrhovatelky k obchodnímu podílu. Dokázanému výlučnému vlastnictví k obchodnímu podílu přitom nelze odeprít práva spojená s vlastnictvím tohoto obchodního podílu. Argumentace odvolatelky o pravidlech pro převod obchodního podílu není aplikovatelná, neboť k přikázání obchodního podílu došlo v rámci vypořádání společného jmění manželů a titulem k výlučnému vlastnictví je pravomocné a vykonatelné soudní rozhodnutí. Podmínky pro zápis požadovaných změn jsou tak naplněny. Navrhovatelka se dále domnívá, že při vypořádání společného jmění manželů a přikázání věci nedochází k nabytí vlastnického práva, neboť oba manželé již ideálními spoluvlastníky v rámci právní úpravy společného jmění manželů byli. Proto nelze aplikovat ustanovení společenské smlouvy o převodu obchodního podílu. Taktéž je irelevantní svolání valné hromady společnosti a následné vyslovení nesouhlasu s převodem obchodního podílu, neboť k převodu předmětné věci nedošlo. Jelikož je navrhovatelka výlučným vlastníkem věci, nemohou jí být upřena práva z výlučného vlastnictví vyplývající. Zdůraznila, že právní úprava a rozhodovací praxe o režimu obchodního podílu ve společném jmění manželů pouze stanoví, že nabytím obchodního podílu do společného jmění manželů se druhý z manželů automaticky nestává společníkem. Navrhovatelka dále uvedla, že neargumentuje režimem za dobu trvání manželství, nýbrž předkládá vykonatelné soudní rozhodnutí dokládající přikázání věci a výlučné vlastnictví.

12. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal usnesení soudu prvního stupně podle § 212 a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), ve spojení s § 120 z. v. r., a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

13. Podle § 709 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), součástí společného jmění je také podíl manžela v obchodní společnosti nebo družstvu, stal-li se manžel v době trvání manželství společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva. To neplatí, pokud jeden z manželů nabytí podílu způsobem zakládajícím podle odstavce 1 jeho výlučné vlastnictví. Nabytí podílu nezakládá účast druhého manžela na této společnosti nebo družstvu, s výjimkou bytových družstev.

14. Podle § 19 z. v. r. návrh na zápis musí být doložen listinami o skutečnostech, které mají být do veřejného rejstříku zapsány, a listinami, které se zakládají do sbírky listin v souvislosti s tímto zápisem.

15. Podle § 86 z. v. r. rejstříkový soud usnesením návrh na zápis odmítne, jestliže

- a) byl podán osobou, která k návrhu není oprávněna,
- b) nebyl podán předepsaným způsobem,
- c) neobsahuje všechny předepsané náležitosti,
- d) je nesrozumitelný nebo neurčitý,
- e) k němu nebyly připojeny listiny, jimiž mají být podle tohoto nebo jiného zákona doloženy údaje o zapisovaných skutečnostech, nebo

f) účel zakládání právnické osoby je v rozporu s ustanovením § 145 občanského zákoníku.

16. Podle § 90 odst. 1 z. v. r. nebyl-li návrh na zápis odmítnut podle § 86, rejstříkový soud zkoumá, zda údaje o skutečnostech, které se do veřejného rejstříku zapisují, vyplývají z listin, které mají být k návrhu doloženy, a zda navrhované jméno není zaměnitelné s jiným již existujícím zapsaným jménem, popřípadě není-li klamavé.

17. Rejstříkový soud – až na výjimky stanovené zákonem – podaný návrh věcně nezkontroluje, ale přezkoumává pouze splnění předepsaných formálních náležitostí (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. ledna 2011, sp. zn. 29 Cdo 4753/2009, dostupné, stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu, na webových stránkách [webová adresa]). Řečené však neznamená, že soudu přísluší toliko ověřit, zda k návrhu byly připojeny požadované listiny; jak se podává z výslovného znění § 90 odst. 1 z. v. r., rejstříkový soud ověřuje, zda údaje, které mají být podle návrhu zapsány, z těchto listin vyplývají. Jinak řečeno, nestačí pouhé zjištění, že listiny byly připojeny, ale je nutné také zkoumat jejich obsah (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. prosince 2013, sp. zn. 29 Cdo 1953/2013). Nemůže-li rejstříkový soud uzavřít, že údaje, které mají být podle návrhu zapsány, vyplývají z připojených listin, návrh na zápis do obchodního rejstříku zamítne.

18. Z předloženého rejstříkového spisu se podává, že dne 25. října 2024 podala navrhovatelka u soudu prvního stupně návrh na zápis změn do obchodního rejstříku spočívajících v zápisu její osoby coby společníka společnosti a ve změně údajů o výši podílu u společníka [jméno] [jméno] [příjmení], a to na základě usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 27. března 2023, č. j. 7 C 177/2021-457, jímž byl schválen smír, podle něhož se ze společného jmění manželů do výlučného vlastnictví navrhovatelky přikazuje mimo jiné obchodní podíl o velikosti 35/19455 na společnosti. Manželství navrhovatelky a [jméno] [jméno] [příjmení] bylo rozvedeno rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 29. září 2021, č. j. 4 C 424/2020-54, které nabylo právní moci dne 15. října 2021. Soud prvního stupně, poté co shledal aktivní věcnou legitimaci navrhovatelky, návrhu vyhověl a k zápisu navržené změny odvoláním napadeným usnesením provedl.

19. Z úplného výpisu z obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze oddíl C, vložka 224352, odvolací soud zjistil, že [jméno] [jméno] [příjmení] je zapsán coby společník společnosti ode dne 15. května 2019. Navrhovatelka jako společník společnosti nikdy zapsána nebyla.

20. Předně nutno konstatovat, že je třeba důsledně odlišovat jednak linii výkonu práv společníka na straně jedné a jednak dosah institutu společného jmění manželů na straně druhé. Tomu také odpovídá § 709 odst. 3 věta třetí o. z., podle něhož nabytí podílu nezakládá účast druhého manžela na této společnosti nebo družstvu, s výjimkou bytových družstev. Shodnou právní úpravu obsahoval v § 143 odst. 2 zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen, „ObčZ“). Dle judikatury Nejvyššího soudu představoval obchodní podíl v obchodní společnosti jednoho z manželů nabytý za trvání manželství ze společných prostředků (pouze) majetkovou hodnotu.

21. Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 20. července 2004, sp. zn. 22 Cdo 700/2004, přijal závěr: „Jestliže jeden z manželů za trvání manželství nabude z prostředků patřících do společného jmění manželů obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným, stává se tím získaný majetek ze zákona součástí společného jmění manželů.“ Ten odůvodnil tím, že: „Důsledkem ustanovení § 143 odst. 2 ObčZ je toliko oddělení či odlišení právního postavení společníka – manžela, jenž se stal společníkem obchodní společnosti, od právního postavení druhého manžela, který se společníkem nestal. Jen manžel – společník má práva a povinnosti vyplývající pro něj z úpravy postavení společníka obchodní společnosti v obchodním zákoníku či jiném právním předpise nebo ve společenské smlouvě. Je však oddělen od majetkové hodnoty obchodního podílu, která zůstává manželům společná“. Do společného jmění manželů může přijít toliko majetková složka obchodního podílu (jeho majetková hodnota), nikoliv osobní. (srov. za mnohé rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2006, sp. zn. 22 Cdo 103/2005, ze dne 9. února 2011, sp. zn. 22 Cdo 1754/2009, či ze dne 30. května 2005, sp. zn. 22 Cdo 1781/2004).

22. Judikatura Nejvyššího soudu je dále ustálena v závěru, že obchodní podíl může být v rámci řízení o vypořádání společného jmění účastníků řízení přikázán pouze tomu z manželů, který je – jako spolumajitel tohoto obchodního podílu – společníkem společnosti s ručením omezeným (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. května 2017, sp. zn. 22 Cdo 3192/2015). Obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným, nabytý jedním z manželů za trvání společného jmění manželů i jen zčásti z jejich společných prostředků, tak představuje společnou majetkovou hodnotu, která se v rámci řízení o vypořádání tohoto spoluvlastnictví přikazuje tomu účastníku, který je společníkem uvedené obchodní společnosti (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. prosince 2014, sp. zn. 22 Cdo 4409/2014). Rozhoduje-li soud po zániku společného jmění manželů o jeho vypořádání, nestačí přikázat hodnotu obchodního podílu, ale je třeba přikázat obchodní podíl. [ulice] podíl může být přikázán jen podnikajícímu manželovi (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. května 2005, sp. zn. 22 Cdo 1781/2004). Jakkoli byla citovaná rozhodnutí vydána za předchozí právní úpravy, jsou tyto závěry plně aplikovatelné i na současnou právní úpravu a odvolací soud nemá důvodu se od nich ani v poměrech projednávané věci odchýlit.

23. Odvolací soud proto dospěl k závěru, že součástí společného jmění manželů – navrhovatelky a [jméno] [jméno] [příjmení] – se stala pouze majetková hodnota (obchodního) podílu nabytého [jméno] [jméno] [příjmení], nikoliv jeho složka osobní. Rozhodnutím o vypořádání společného jmění manželů, na základě něhož, došlo k vypořádání majetkové hodnoty obchodního podílu, jež jeden z manželů nabyt za trvání manželství z prostředků patřící do společného jmění manželů, navrhovatelka nenabývá práva a povinnosti vyplývající z postavení společníka obchodní společnosti.

24. Předmětem vypořádání jejich společného jmění manželů je toliko majetková hodnota předmětného (obchodního) podílu, a nikoliv jeho složka osobní. Nabytí předmětného podílu tak nezaložilo účast navrhovatelky na společnosti, tj. navrhovatelka postavení společníka společnosti nenabyla. Jinou skutečnost, na základě které, by se navrhovatelka stala společníkem společnosti, ani netvrdí a neplyne ani z rejstříkového spisu.

25. Vzhledem k výše uvedenému není rozhodnutí soudu prvního stupně správné. V daném případě skutečnost navržená k zápisu do veřejného rejstříku nevyplývá z listin, které byly k návrhu doloženy (§ 90 odst. 1 z. v. r.).

26. Odvolací soud proto usnesení soudu prvního stupně podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. ve spojení s § 120 z. v. r., změnil tak, že se návrh na zápis změn zamítá.

27. Jelikož došlo ke změně napadeného usnesení, odvolací soud rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů podle § 224 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 23 věta první zákona č. 292/2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních, a § 120 z. v. r., neboť okolnosti odůvodňující přiznání náhrady nákladů řízení některému z jeho účastníků neshledal.

Poučení:

Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné jen za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.; lze jej podat do dvou měsíců ode dne doručení tohoto usnesení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Městského soudu v Praze.

Praha 10. února 2025

Mgr. Kateřina Horáková
předsedkyně senátu